

A JÖVŐ NEMZEDÉKEK SZÓSZÓLÓJÁNAK KÖZLEMÉNYE
A BIOLÓGIAI SOKFÉLESÉG NEMZETKÖZI NAPJA
ALKALMÁBÓL
(2025. május 22.)

„Elismerjük vagy sem, végtelenen függünk a természettől. Tőle kapjuk ételünk minden falatját, minden lélegzetvételnél levegőnket. A természet a legdrágább kincsünk, ezért meg kell védenünk. Jövönk attól függ, hogy képesek vagyunk-e most cselekedni.” – Sir David Attenborough (brit természettudós és dokumentumfilm-készítő)

Dr. Bándi Gyula, a jövő nemzedékek szószólója május 22-én a biológiai sokféleség nemzetközi napja alkalmából a biodiverzitásvédelmi célkitűzések és a fenntartható fejlődési célok megvalósítása közötti szoros kapcsolatra hívja fel a figyelmet, az idei kampány mottójához igazodóan: *„Harmónia a természettel és a fenntartható fejlődés”*.

Az ENSZ 193 tagállamának vezetői 2015-ben történelmi ígéretet tettek arra, hogy biztosítják mindenki alapvető jogait és jólétét, amikor elfogadták a 2030-ig tartó fenntartható fejlődési menetrendet, és célul tűzték ki a szegénység felszámolását és a fenntartható jövő felépítését. A megfogalmazott 17 fenntartható fejlődési cél (Sustainable Development Goals – SDG) abból az alapvetésből indul ki, hogy a jövő nemzedékek jogainak biztosítása érdekében a fenntartható fejlődésnek mindenhol integrálnia kell a gazdasági növekedést, a társadalmi jólétet és a környezetünk védelmét. Az SDG kiterjed a szárazföldi, valamint az édesvízi ökoszisztémák és szolgáltatásaik megőrzésének, helyreállításának és fenntartható használatának biztosítására is, amely meghatározza az ökológiai fenntarthatóság peremfeltételeit, így közvetlen kapcsolatban áll a további biodiverzitásvédelmi célkitűzésekkel.

2022 decemberében a világ ismét összefogott és megállapodott egy globális tervben (Kunming-Montreal Globális Biodiverzitási Keretrendszer) a természettel való kapcsolatunk helyreállítására, amellyel összefüggően uniós és nemzeti tervek is készültek a biológiai sokféleség védelmére. E célok között szerepel többek között a leromlott ökoszisztémák 20%-ának helyreállítása, valamint az idegenhonos és inváziós fajok 50%-kal való csökkentése.

Mind a biodiverzitási, mind a fenntartható fejlődési célkitűzéseket az elképzelések szerint 2030-ig kellene végrehajtani, így már csak öt év van hátra azok teljesítésére, tehát most kell hathatós intézkedéseket foganatosítani a kormányzatok és a társadalom részéről egyaránt. Ennek során szem előtt kell tartani, hogy minden technológiai fejlődésünk ellenére teljes mértékben függünk a biológiai sokféleségtől, amely biztosítja egyebek mellett az egészséges ökoszisztémákat, a tiszta vizet, élelmiszereket, gyógyszer-alapanyagokat, ruhákat, üzemyanyagokat, energiát, azaz a földi élet, az emberi jólét és a gazdaság alapjait. Például a növények az emberi étrend több mint 80%-át szolgáltatják, a halak az állati fehérje 20%-át biztosítják körülbelül 3 milliárd ember számára, illetve a Föld ökoszisztémái a globális GDP több mint felét teszik ki. Ahogy látható, a biológiai sokféleség erőforrásai azok az oszlopok, amelyekre civilizációnkat építjük.

Természeti erőforrásainkat, a biológiai sokféleséget, a honos növény- és állatfajokat az Alaptörvény P) cikke védendő, fenntartandó és a jövő nemzedékek számára megőrzendő nemzeti közös örökségnek nyilvánította, elismerve ezzel mindezek kiemelt fontosságát életünkben. Mindezen nyilatkozatok ellenére az emberiség mégis olyan súlyos mértékben károsítja a jelzett értékeket, hogy számos természeti rendszer az összeomlás szélére került. A természet sokszínűsége drámai tempóban csökken, a fajok kipusztulásának jelenlegi gyorsasága becslések szerint 100–1000-szerese az elmúlt több tízmillió év átlagos kihalási ütemének – és mindezt az emberi tevékenység hajtja.

Mindezekkel összefüggésben a szószóló a mai napon arra hívja fel a figyelmet, hogy a természeti értékek és területek, a biológiai sokféleség a nemzeti vagyon és örökség sajátos és pótolhatatlan részei, fenntartásuk, kezelésük, állapotuk javítása, a jelen és jövő nemzedékek számára való megőrzésük, a természeti erőforrásokkal történő takarékos és észszerű gazdálkodás biztosítása, valamint az ember és természet közötti harmonikus kapcsolat kialakítása az emberiség – de még inkább az emberi civilizáció – fennmaradásának alapvető feltétele.

Mindent meg kell tennünk azért, hogy egy olyan bolygón éljünk, amely nemcsak nekünk, hanem minden földi életnek otthont ad a jövőben is!